

(Cilj istraživanja, nastavak)

Istraživanje analizira ekološko stanje riječnih korita i poplavnih područja te stavlja prioritete na njihov potencijal revitalizacije. Prijedlozi revitalizacije utemeljeni su po **vođem načelu iniciranja i promoviranja hidromorfoloških dinamika** i samoodrživosti te **prirodnih dinamičnih procesa**. Tim bi se načinom mogao obnoviti cijeli spektar riječnih staništa i vrsta.

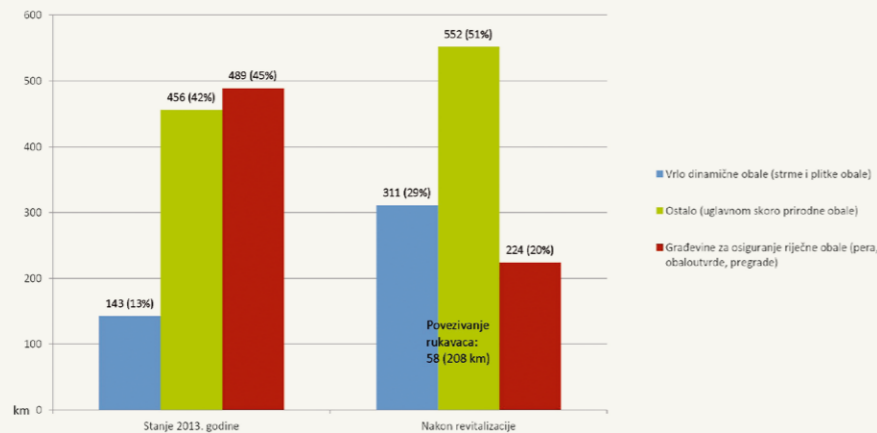
Predložene opcije restauracije kategorizirane su u tri razreda – umjereno, visoko, vrlo visoko – i procijenjene su sa šest parametara; uporaba zemljišta i staništa, prirodni status zaštite, obrana od poplava s aspekta vodnog retencijskog kapaciteta, hidromorfološkog statusa, uklanjanje ili zamjena nasipa te po tipu riječnih segmenata.

Rezultati

Procjena pokriva ukupnu dužinu rijeka Mure, Drave i Dunava od 540 km (te 243,282 ha državni dio poplavnog područja).

Potencijal obnove je značajan:

- Ukupno **264 km riječne obale može biti obnovljeno** gotovo do prirodnih ili vrlo dinamičnih uvjeta uklanjanjem postojećih nasipa.
- **58 glavnih rukavaca ukupne duljine od 208 km može se ponovno spojiti s rijekama.**
- **58,080 ha** prijašnjih **poplavnih područja** može se **ponovno povezati s glavnim tokom.**
- Postotak uništenih nasipa smanjio bi se s 45% na 21%.

Zaključci

Postoji značajan potencijal za revitalizaciju u planiranom UNESCO-vom Prekograničnom rezervatu biosfere "Mura-Drava-Dunav". Ovo istraživanje oertava put ka sveobuhvatnoj revitalizaciji u svih pet država, počevši s uklanjanjem pojačanja riječnih korita i povezivanjem rukavaca, dosežući vrhunac s velikom povezanosti poplavnih područja s rijekama.

Ako se projekti revitalizacije realiziraju na odgovarajuć način, mogu značajno smanjiti daljnje propadanje rijeka i poplavnih područja. Područja koja bi između ostalih predložili za revitalizaciju su: obala rijeke Drave od Virovitice do Donjeg Miholjca te dio rijeke Drave uz Budžak i Topoljski Dunavac koji s mađarske strane uključuje nacionalni park Mura Drava.

Sponzori

Zašto smo ovdje

Da zaustavimo uništavanje prirodnog okoliša i izgradimo budućnost u kojoj ljudi žive u skladu s prirodom.

croatia.panda.org

Prioritizacija predloženih područja za revitalizaciju stavlja težište na cjelokupne ciljeve upravljanja poput:

- hidromorfološka poboljšanja
- ublažavanje poplava.

Za daljnje informacije:

Ivana Korn Varga
WWF MedPO, Croatia
Email: ikorn@wwfmedpo.org
Mob.: 00385 99 677 36 19

Preuzimanje cijele studije:
www.amazon-of-europe.com

POTENCIJAL REVITALIZACIJE RIJEKA I POPLAVNIH PODRUČJA NA PODRUČJU HRVATSKOG DIJELA UNESCO-VOG PREKOGRANIČNOG REZERVATA BIOSFERE "MURA-DRAVA-DUNAV"

FACTSHEET
2015

U suradnji s

EURONATUR

FOTO © G. SAFAREK

Potencijal revitalizacije rijeka i poplavnih područja na području Hrvatskog dijela UNESCO-vog Prekograničnog rezervata biosfere "Mura-Drava-Dunav"

U sru Podunavlja, donji tokovi rijeke Drave i Mure kao i pritoci Dunava protežu se na više od 700 km, preko Austrije, Hrvatske, Mađarske, Srbije i Slovenije. Zajedno čine jedno od ekološki najvažnijih riječnih i poplavnih područja – takozvanu "Europsku Amazonu".

Rijeke, koje će biti uskoro zaštićene u sklopu Prekograničnog rezervata biosfere "Mura, Drava-Dunav" (PRB MDD), značajne su po najvećim i najbolje očuvanim crnogoričnim šumama te poplavnim područjima duž cijelog Dunava. Osim toga, od najveće ekološke važnosti su izrazito dinamične dionice rijeka s tipičnim staništima poput pješćanih i šljunčanih obala te sprudova, strmih riječnih obala, riječnih otoka, mreže rukavaca i mrtvica. Cijelo područje dom je rijetkim vrstama poput male čigre, orla štekavca i kratkonose kečige. Također, cijela regija važna je i za ljude koji tamo žive.

Prednosti obnove

Unatoč izuzetnim prirodnim obilježjima, statusu zaštite i međunarodnim sporazumima, područje pati od stalne degradacije staništa i gubitka ugroženih vrsta koje obitavaju u rijekama i poplavnim područjima (npr. kratkonosa kečiga, orao štekavac, crna roda, crnogorične šume). Stoljeće kanaliziranja rijeka, izgradnja nasipa, iskopavanja šljunka i pijeska te izgradnja hidroelektrana dovelo je do **gubitka 80%** prijašnjeg poplavnog područja i **izmjena oko 1,100 km prirodnih riječnih obala i povezanih dijelova toka**. Stanje je popravljivo samo u slučaju obnove karakterističnih prirodnih uvjeta. U prilog očuvanju biološke raznolikosti, **revitalizacija** bi pružila mnoge dobrobiti pri zaštiti od poplava, samopročišćavanju vode (dajući pritom pitku vodu), povoljne uvjete podzemnih voda¹, ribljev fonda, ekstenzivne poljoprivrede i šumarstva te rekreacije za lokalnu zajednicu.

Cilj istraživanja

Suočen s tim izazovima, WWF je proveo istraživanje **potencijala revitalizacije PRB MDD-a**. Cilj istraživanja je pružiti poticaj za trenutne i buduće pokušaje revitalizacije te da posluži kao temeljni dokument za planiranje strateške revitalizacije na tom području. Jedan od ciljeva je i podrška zemljama u implementaciji okolišnih direktiva Europske Unije i PRB MDD-a.

FOTO © G. SAFAREK

Poplave su prirodna pojava tijekom proljeća i ranog ljeta te su od ključne važnosti za močvarna staništa

¹ Razina podzemnih voda raste dužinom rijeke zbog kapilarne povezanosti između rijeke i poplavnog područja ako je zasjek korita rijeke zaustavljen i obrnut.

Ministarstva pet zemalja odgovorna za zaštitu prirode i okoliša 27. ožujka 2011. godine, dogovorila su zajedničku zaštitu područja UNESCO-vog Prekograničnog rezervata biosfere "Mura-Drava-Dunav".

Unatoč izuzetnim prirodnim obilježjima i internacionalnim obvezama to područje se još uvijek bori s degradacijom staništa i gubitkom ugroženih vrsta u područjima rijeka i poplavnim područjima.

FOTO © G. SAFAREK

Strme obale rijeka idealno su mjesto za gniježdenje bregunica

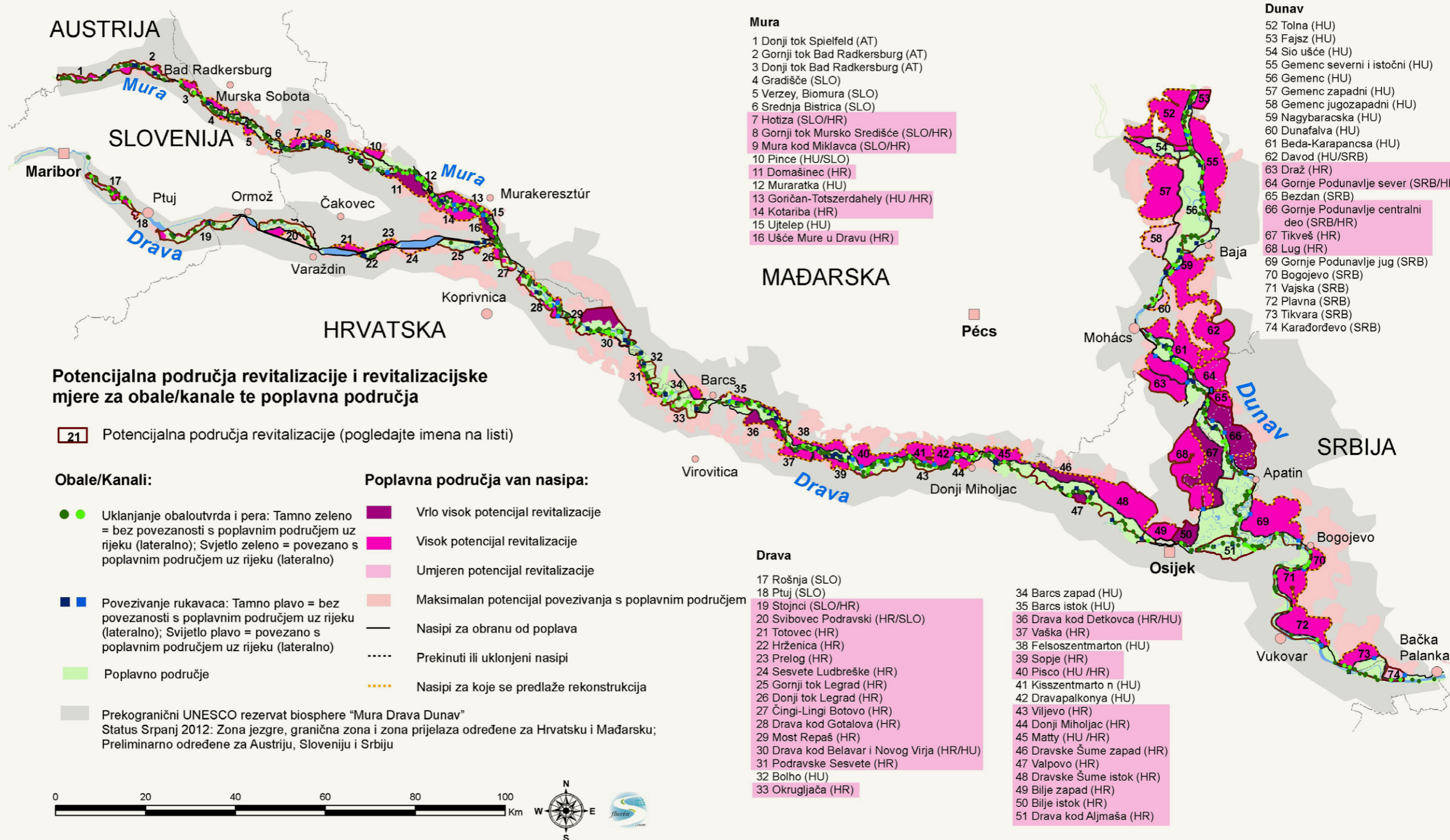
Kako bi se postigla odgovarajuća implementacija i upravljanje pentalateralnim UNESCO-vim rezervatom biosfere "Mura-Drava-Dunav", potrebno je razviti program revitalizacije u svih pet zemalja.

EU programe financiranja poput Life+ ili Strukturnih fondova trebalo bi koristiti za razvijanje i implementaciju konkretnih projekata revitalizacije.

Kada bude uspostavljen, UNESCO-ov Prekogranični rezervat biosfere "Mura-Drava-Dunav", na površini od 1 milijuna ha, bit će najveće zaštićeno riječno područje i prvi pentalateralni rezervat biosfere na svijetu.

Procjena potencijala revitalizacije na području PRB MDD

Potencijalna područja revitalizacije i revitalizacijske mjere

Drava ima veliku mogućnost meandriranja

FOTO © G. SAFAREK

Uništena prirodna riječna obala na Dravi

FOTO © A. MOHL

Poplavne šume i livade su važna staništa PRB MDD-a

FOTO © T. GRUBER

Strme obale i neregulirane rijeke karakteristična su za ovo područje

FOTO © M. TOLDI